

مقدمه‌ای بر فانتزی

نوشته: شیوا مسعودی

به مناسبت دوازدهمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران - مبارک
۲۰ تا ۲۷ مرداد ماه ۱۳۸۷

سرشناسه:	مسعودی، شیوا، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور:	مقدمه ای بر فانتزی / نوشته شیوا مسعودی
مشخصات نشر:	تهران: نمایش (انجمن نمایش)، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری:	۱۰۴ ص.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۲۷۴۷-۴۲-۹ ریا: ۱۷۰۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
یادداشت:	به مناسبت دوازدهمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران - مبارک (۲۰ تا ۲۷ مرداد ماه ۱۳۸۷) منتشر شده است.
یادداشت:	عنوان دیگر: مقدمه‌ای بر فانتزی (۲۸۱)
یادداشت:	کتابنامه به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر:	مقدمه‌ای بر فانتزی (۲۸۱)
موضوع:	نمایشنامه خیالی.
موضوع:	ادبیات خیالی.
سناسه افزوده:	انجمن نمایش.
رده‌بندی کنگره:	۱۳۸۷ م۷۵/م۳۸۳۶ PIR
رده‌بندی دیویی:	۸۶۲/۰۰۹
سماره کتابشناسی ملی:	۱۳۶۷۱۹۹

انتشارات نمایش (وابسته به مؤسسه انجمن نمایش)

مقدمه‌ای بر فانتزی (۲۸۱)

نویسنده: شیوا مسعودی
 ناشر: انتشارات نمایش
 مروفنگار و صفحه‌آرا: شیما تملی
 طراح جلد: بهرام شادانفر
 لیتوگرافی: نودید
 تیراژ: ۷۰۰۰
 نوبت چاپ: اول ۱۳۸۷
 قیمت: ۱۷۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۴۷-۴۲-۹

فهرست

۷	مقدمه
۹	۱- تعریف فانتزی
۱۳	۲- فانتزی و ادبیات
۱۷	۳- دوره‌های تاریخی در ادبیات فانتاستیک
۲۷	۴- قلمرو فانتزی
۳۵	۵- زیرگونه‌های فانتزی
۴۳	۶- روان‌شناسی و فانتزی
۴۹	۷- مسخ
۵۷	۸- آلیس در شگفت‌زار
۶۳	۹- فانتزی در ادبیات نمایشی
۷۱	۱۰- پرگنت
۸۵	۱۱- ماهیت فانتزی در یک اجرای تئاتری
۸۹	۱۲- کلاس مرده، بیان فانتزی کانتور
۹۵	۱۳- فانتزی در نمایش عروسکی

مقدمه

«فانتزی» واژه‌ای است که با حوزه‌های متفاوتی در ارتباط است. تنوع این ارتباط گاه مفاهیم و معانی متفاوت و حتی نادرستی از آن به وجود آورده است که از معنای اصلی‌اش فاصله زیادی دارد.

گستره کاربرد این واژه نیز به ایهام معنایی آن افزوده است؛ علاوه بر قلمرو ادبیات و گونه‌های متفاوت هنری، گاهی این واژه برای ارزش‌گذاری انواعی از وسایل کودکان مورد استفاده قرار می‌گیرد که به یقین از بار معنایی «فانتزی» تهی است!

به نظر می‌رسد «فانتزی» تبدیل به واژه‌ای عمومی شده است که برای مقاصد متنوعی، بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های معنی آن به کار برده می‌شود. شاید به آن نوع واژه‌هایی تبدیل شده است که می‌تواند برای بیان افکار یا نظراتی که به گونه‌ای غیرقابل توصیف‌اند، استفاده شود؛ پس در این

معنی «فانتزی» هدف مشخص کلام نیست؛ بلکه گستره وسیعی است که مقصود گوینده را نیز در برمی‌گیرد.

در قلمرو ادبیات که زادگاه فانتزی است تعاریف و مرزهای مشخصی برای فانتزی می‌توان یافت، اما گاه آنها نیز در نقاطی ناهم‌خوانی‌هایی با هم دارند که تشخیص ویژگی فانتزی را برای این اثر دشوار می‌سازد.

این کتاب مقدمه‌ای است بر شناخت گونه‌های فانتزی که در ابتدا معانی و تعاریف فانتزی را پس از انتقال به زبان فارسی مرور کرده و سپس با نگاهی به حوزه‌های فانتزی و ادبیات، دوره‌های تاریخی، زیرگونه‌های ادبی و قلمروی فانتزی را مورد تحلیل و بازخوانی قرار می‌دهد. در بخش دوم به بررسی موردی چند اثر فانتزی در ادبیات و ادبیات نمایشی می‌پردازیم و در آخر با توجه به مطالب گفته شده جایگاه فانتزی در نمایش عروسکی را تبیین می‌کنیم. البته مباحث این کتاب مقدمه‌ای بر مجلد دومی خواهد بود که به طور مشخص به «فانتزی در قلمروی نمایش عروسکی» می‌پردازد.

از دانشجویانی که پرسش‌هایشان درباره فانتزی مرا به انتشار این کتاب جهت برای منبعی مکتوب در این حوزه ترغیب کرد، قدردانی می‌کنم. همچنین زحمات خاتم ندا فرمانی را که پیگیر و متعهد مرا در تهیه منابع این اثر یاری کردند، ارج می‌نهم.

بی‌تردید انتشار این کتاب مرهون لطف بی‌شائبه جناب آقای محرابی دبیر محترم دوازدهمین جشنواره عروسکی تهران، جناب آقای ناصریخت، جناب آقای رایانی مخصوص و همکاران دبیرخانه جشنواره و واحد انتشارات مرکز است.